

2. В основата на иновационните процеси лежи творческото (иновативното) мислене и поведение на хората. И не само на талантливите и гениалните, а главно на т. нар. обикновен човек. Основателно се смята, че днес главен и най-важен ресурс за просперитет не са капиталите, нито природните богатства (както е било от векове), а овладяването на знанията и тяхното ефективно използване за успешни социални иновации.

3. Но как стои въпросът с използването на този огромен и практически неизчерпаем ресурс? Ако съдим по досегашното развитие, сигурно имаме основание да твърдим, че точно той е бил много слабо използван. Според писателя А. Кларк, въпреки безспорния напредък от появата на човека до наши дни, вероятно не повече от 1% от интелектуалните възможности в обществото са били използвани на практика. Р. Кийосаки (2002, с. 12) казва: "И вие, и аз знаем, че мозъкът е все още най-малко използваният ни актив". За това сигурно има сериозни причини. Най-важните от тях изглежда се свързват с грешки, допусканни при оценка на интелектуалните възможности на личността и свързаните с това последици. Грешките са повече, но тук ще се спрем само на четири от тях. Ето ги накратко:

3.1. Първа грешка - свързана е с въпроса кои са факторите, от които зависи да бъдем или да не бъдем творчески (евристично) мислещи личности. Въпросът засяга работата на нашия ум, а тя в много отношения не е била (и все още не е) напълно позната. И учените са грешили на принципа на махалото - лутайки се от една крайност в друга. На единия край на махалото са стояли хората, които са считали, че главният фактор за креативно мислене е високият интелект. И само надарените с такъв са способни да мислят евристично, да търсят и откриват новите неща в живота.

На другия край на махалото са стояли хората, които не признавали генетично наследяваните умствени възможности. "Човек се ражда гол организъм и само обществото е, което го прави човек", е казал Т. Лисенко. Нещо като "от всяко дърво свирка не става", но обрнато наопаки. Днес никой вече не оспорва, че да бъдем или не творчески личности зависи от взаимодействието (благоприятно или неблагоприятно) на двата фактора - интелектуалните възможности на личността и социалните условия.

3.2. Втора грешка - отнася се до неправилното разбиране на ролята на IQ (кофициент за интелигентност) в творческия процес и засяга оценката на интелектуалните лични възможности (De Bono, 1992, с. 23). За да видим как е открита тази грешка и драматичните ѝ последици за личността и обществения прогрес, ще припомня резултатите от едно изследване, основано на